

Informacja o działalności Związku Powiatów Polskich w okresie od 10 czerwca do 25 września br.

ZPP aktywnie podczas Kongresu Regionów w Świdnicy. W dniach od 10 do 12 czerwca br. w Świdnicy odbyło się jedno z największych w Polsce spotkań samorządowców, ludzi nauki, biznesu i przedstawicieli organizacji pozarządowych z całego kraju. Tegoroczna, V edycja Ogólnopolskiego Kongresu Regionów została zorganizowana pod hasłem „Przywództwo, odpowiedzialność, kreatywność”. Patronat honorowy nad tym wydarzeniem sprawował Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Bronisław Komorowski. Honorowym partnerem merytorycznym była Komisja Europejska, a partnerami merytorycznymi: Związek Powiatów Polskich, Związek Miast Polskich oraz Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej. Związek przygotował dwa panele. W pierwszym z nich zatytułowanym "Muzeum i Samorząd Terytorialny" głos zabrały tak znamienite osoby jak: sędzia Jerzy Stępień; dr hab. Michał Wozniak; prof. Dorota Folga-Januszewska; dr Elżbieta Hibner; Paweł Jaskanis; Michał Niezabitowski; Janusz Czarski; Andrzej Porawski. Moderatorem dyskusji był Waldemar Rataj. Drugi z paneli organizowanych przez ZPP zatytułowany był "Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie – zbędny wydatek, czy ważna usługa dla obywateli", a udział w nim wzięli: Kamil Bobek (MPiPS); Marta Chydrasińska (MPiPS); dr Jan Winczorek (Instytut Prawa i Społeczeństwa); Grzegorz Kubalski (ZPP). Moderatorem dyskusji był Marek Wójcik.

16 i 17 czerwca 2014 r. w Polkowicach na Dolnym Śląsku odbyło posiedzenie Zarządu Związku Powiatów Polskich. Obradom przewodniczył gospodarz, Starosta Polkowicki, Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich Marek Tramś. W posiedzeniu uczestniczyli, oprócz członków Zarządu, także Przewodniczący Konwentów Powiatu i członkowie Komisji Rewizyjnej.

Uroczyste obrady rozpoczął Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich Marek Tramś, który następnie przedstawił historię powiatu polkowickiego oraz przedstawił obecne jego funkcjonowanie. Głos zabrał następnie Burmistrz Polkowic Wiesław Wabik, który zapoznał zebranych z historią gminy, jej rozbudową oraz powstaniem Legnickiej Strefy Ekonomicznej,

Z kolei wystąpił sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Olgierd Dziekoński, od 25 lat zaangażowany w rozwój samorządu terytorialnego. W słowie skierowanym do uczestników posiedzenia Zarządu wskazał on na konieczność harmonijnej, codziennej współpracy powiatu i wszystkich gmin na jego terenie. Jest to szczególnie ważne w odniesieniu do świadczonych przez samorządy usług publicznych. Mówiąc o ważnej i potrzebnej roli samorządów powiatowych, minister Dziekoński wskazał na potrzebę zmiany kompetencji powiatu i rozszerzenie jego możliwości działania na rzecz wspólnoty lokalnej. Do tego potrzebne jest uczynienie niektórych zadań zleconych zadaniami własnymi powiatu, co w wielu wypadkach pozwoli na osiągnięcie znacznie większej efektywności finansowej.

Kolejnym punktem była debata Przewodniczących Sejmowej Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Rozpoczynając ją, Pani Barbara Imiołczyk, przewodnicząca komisji w III kadencji Sejmu RP wskazała, że warto pamiętać o historii. Przypomniała, jako bezpośrednia uczestniczka, proces powstawania samorządów powiatowych. Według mówczynie wiele się zmieniło na przestrzeni lat, ale trudno zapomnieć atmosferę panującą podczas powstawania ustaw związanych z drugim etapem reformy samorządowej premiera prof. Jerzego Buzka. Podkreśliła, że dla polityki lokalnej najważniejsze jest zapewnienie spójności społecznej

Aktualny przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Piotr Zgorzelski nie mógł wziąć bezpośredniego udziału w debacie, przesłał więc prezentację najważniejszych zagadnień, jakie chciał poruszyć. Jej wiele znaczący tytuł to „Samorząd – teraźniejszość dla przyszłości.” Przypomniał, że reformy samorządowe 1990 i 1998 roku uznawane są za największy sukces polskiej transformacji. Jako najważniejsze na przyszłość wyzwania wskazał problemy demograficzne, zmiany w oczekiwaniach społecznych, postęp technologiczny oraz budowę społeczeństwa obywatelskiego. Przypomniał, że z ważnych problemów czekają ustawy: poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o gospodarce komunalnej, ustawa o samorządzie województwa i ustawa o samorządzie powiatowym. Bardzo ważnym, oczekiwanym dokumentem jest także rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy

o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Prezentację nieobecnego Piotra Zgorzelskiego przedstawił Dyrektor Biura Rudolf Borusiewicz. Natomiast Marek Wójcik, Zastępca Dyrektora Biura omówił na jakim etapie są prace nad poszczególnymi projektami ustaw.

W dyskusji Michał Karalus, Starosta Pleszewski i Przewodniczący Komisji Rewizyjnej ZPP wyraził zaniepokojenie wypowiedzią Ministra Olgierda Dziekońskiego. Według Michała Karalusa, to starosta jest jedynym, który walczy o kompromisy między kilkoma gminami, które są położone na jego terenie. Mówca zauważył, że obecnie następuje odwrót od koncepcji powiatów Premiera prof. Jerzego Buzka. Gminy są ukonstytuowane, a powiaty są tylko w rozporządzeniu – wyraził obawę o przyszłość powiatów.

Według Ministra Olgierda Dziekońskiego należy rozważyć, w jaki sposób znaleźć miejsce powiatów, pamiętając o zasadzie subsydiarności. Podstawową jednostką jest gmina i trzeba o tym pamiętać, a powiat jest subsydiarny w stosunku do gminy. Sekretarz stanu, jak powiedział, nie wyobraża sobie administracji publicznej bez funkcjonowania struktury powiatowej, bo jeżeli nie powiaty to kto? Samorządność nie istnieje bez poczucia wolności.

Marek Tramś, Prezes Zarządu Związku Powiatów Polskich wskazał, że problemy powiatu są problemami przynależących do niego gmin, a Burmistrz Polkowic dodatkowo zaznaczył, iż silna pozycja starosty może zostać wykreowana, jeżeli będzie on wybierany w wyborach bezpośrednich i zostanie zlikwidowany zarząd powiatów. Cezary Gabryjczyk, Starosta Łaski, w imieniu wszystkich podziękował Ministrowi Olgierdowi Dziekońskiemu za obecność. Podkreślił, że zgadza się z wypowiedzią Starosty Pleszewskiego. Warto posłuchać starostów, którzy też mają coś do powiedzenia, a ich głos nie jest dostrzegany w polityce Pana Ministra. Podstawowym dokumentem, na którym należy się opierać jest ustawa o samorządzie powiatowym.

Minister Olgierd Dziekoński przypomniał, że był silny opór Senatu dotyczący izb samorządowych. ZPP ma dużo do powiedzenia i głos ZPP jest bardzo ważny dla Pana Prezydenta RP. Trudno sobie w tej sytuacji wyobrazić znaczącą zmianę w zakresie finansowania samorządów powiatowych. Jeżeli nie będzie przesunięć w systemie finansowania, to mamy problem, ponieważ kiedyś łatwiej było gromadzić zainteresowanie obywateli wokół najbardziej potrzebnych spraw. Dzisiaj ludzie już to mają i zaczynają się różnić w swoich potrzebach. Musimy dyskutować w jakim kierunku powinny iść zmiany.

Marzena Kempieńska, Starosta Świecki i Wiceprezes Zarządu ZPP stwierdziła, że jest podbudowana tym, jak wiele jest dobrych praktyk na przestrzeni lat we współpracy samorządów.

Zenon Rodzik, Wiceprezes Zarządu i Starosta Opolski (lubelskie) wyraził nadzieję, że chociaż czasami nie zgadzamy się z Panem Ministrem, to mamy nadzieję, że nasze głosy zostaną uwzględnione. Chcieliśmy podziękować za rozwiązanie problemu sądów rejonowych. Powiaty mają duże osiągnięcia, więc mamy się czym chwalić: szkoły, szpitale, drogi.

Lech Janicki zapytał retorycznie, czy powiat ma być instrumentem lokalnego rozwoju czy nie? Trzeba wykreować pozycję powiatu i starosty aby miał poparcie u gmin. Minister Olgierd Dziekoński stwierdził, że powiat jest miejscem ogniskującym rozwój lokalny.

Ewa Masny, jako działająca w samorządzie wielkiego miasta ma inne spojrzenie na problem powiatów, ale rozumie artykułowane troski i rozdarcia pozostałych osób. Według niej trzeba zacząć inaczej myśleć i nie gubić się w szczegółach. Zmieniły się cele samorządu, radzi sobie on ze swoimi zadaniami i lepiej lub gorzej, ale je wypełnia. Samorządy muszą dostosować się do potrzeb lokalnych społeczności i rozmawiać z ludźmi spełniając ich potrzeby, bo bez tego nigdy nie będziemy dobrym samorządem. Jeżeli powiat jest jednostką, która ma integrować to jest bardzo ważne, aby wciągnąć w dialog wójtów i sołtysów, bo oni są częścią tej społeczności lokalnej. Nie zdajemy sobie sprawy, jak nasze społeczeństwo się rozwarstwia i potrzebuje pomocy.

Jan Grabkowski, Wiceprezes Zarządu ZPP i Starosta Poznański wezwał: walczy o przyjaźń z Kancelarią Prezydenta RP, bo na współpracę z resortem finansów nie mamy co liczyć.

Barbara Imiołczyk stwierdziła, że powiatów nie ma w Konstytucji, ponieważ to była cena uchwalenia nowej Konstytucji. Według niej nie należy przejmować się głosami o likwidacji powiatów. Powiaty muszą pokazywać dobre praktyki i innowacje społeczne. Nad współpracą trzeba pracować, nie da się jej wpisać w ustawę czy zarządzenie.

Minister Olgierd Dziekoński podziękował za spotkanie i zaznaczył, że rozmowy będą kontynuowane. We wrześniu planowane jest spotkanie z samorządami. Trzeba się zastanowić, co należy zmienić w ustawach aby samorzady rzeczywiście zarządzały, powiaty muszą nad tym pomyśleć. Poprosił, aby ZPP zbudowało zespół, który wskaże jak zwiększyć samorządność powiatową.

Marek Tramś, Prezes Zarządu podziękował gościom za obecność oraz zapewnił, że dyskusje nad tym obszarem zagadnień będą kontynuowane.

W drugim dniu obrad Zarząd wysłuchał informacji Marka Wójcika o bardzo ważnym pakiecie nowelizacji ustaw dotyczących zmian w systemie ochrony zdrowia (tzw. pakiet onkologiczno – kolejkowy). Resort zdrowia przygotował propozycje o dużym znaczeniu dla funkcjonowania systemu ochrony zdrowia. Wśród nich są między innymi: zmiany statusu pielęgniarek i położnych, zwiększające ich rolę w systemie (co ciekawe, propozycjom tym przeciwne są zarówno związki zawodowe i samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych); obniżenie wymogów kwalifikacji lekarzy przyjmujących w specjalistycznej opiece zdrowotnej (w poradniach przyjmował będzie mógł lekarz już po pierwszym roku zdobywania specjalizacji) oraz najważniejsze zmiany dotyczące ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych.

Wprowadzona zostanie specjalna procedura diagnozowania pacjentów z podejrzeniem choroby nowotworowej (szybka ścieżka onkologiczna, w ramach której od wizyty u lekarza podstawowej opieki zdrowotnej do kompleksowej diagnozy konsylium lekarza specjalisty nie będzie mogło minąć dłużej niż 7 tygodni).

Skrócone zostaną kolejki do lekarzy specjalistów, głównie dzięki wprowadzeniu tzw. porady recepturowej.

Bardzo ważną propozycją jest wydłużenie do 10 lat podstawowego okresu kontraktowania umów na świadczenia szpitalne.

ZPP udało się przekonać resort zdrowia do korekty projektu w zakresie tworzenia i znaczenia map potrzeb zdrowotnych. Między innymi po interwencji ZPP, w składzie wojewódzkiej rady do spraw potrzeb zdrowotnych znajdzie się przedstawiciel konwentu powiatów. Także główne decyzje dotyczące treści mapy potrzeb oraz priorytetów regionalnej polityki zdrowotnej wojewoda będzie musiał podejmować z porozumieniem z radą (w pierwotnej wersji, rada miała wyłącznie wydawać opinie w tych sprawach).

Prezes NFZ będzie miał o wiele słabszą pozycję niż obecnie. Między innymi to, minister zdrowia będzie dobierał mu kluczowych współpracowników, wybierał i odwoływał wojewódzkich dyrektorów oddziału Funduszu. To jest bardzo dziwne rozwiązanie, z punktu widzenia możliwości zarządzania płatnikiem dysponującym kwotą 67 mld złotych.

Minister zdrowia będzie mógł także samodzielnie dokonywać zmian w statucie NFZ. To prawdopodobnie pierwszy krok na drodze do redukcji liczby oddziałów wojewódzkich Funduszu.

Zarząd wysłuchał także informacji o spotkaniu przedstawicieli ZPP z ambasadorem Kazachstanu, o konkursie Związku Powiatów Polskich „Innowacyjny Samorząd” zapoznał się z ofertą patronatu nad konkursem, zgłoszoną przez magazyn „Fakty”.

Zarząd zaakceptował również koncepcję zawarcia umowy partnerskiej z Fundacją Konkurs Pro Publico Bono, dotyczącą wspólnej organizacji Konkursu Nagrody PRO PUBLICO BONO „Samorządność dla Solidarności” im. Mirosława Dzielskiego.

I edycja konkursu „Innowacyjny Samorząd”. W ramach Konkursu Związek Powiatów Polskich chce promować inicjatywy związane z działaniami wykraczającymi poza zadania obowiązkowe i standardowe, charakteryzujące się dużą efektywnością w rozwiązywaniu lokalnych problemów.

Celem Konkursu jest upowszechnienie dobrych, innowacyjnych praktyk, realizowanych przez samorządy powiatowe na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego lokalnych wspólnot mieszkańców. Inicjatywy te powinny charakteryzować: innowacyjność, wpływ na poprawę warunków życia mieszkańców i funkcjonowania podmiotów gospodarczych (m.in. dzięki lepszej jakości usług dostarczanych przez administrację samorządową oraz poprzez propagowanie przedsiębiorczości). Patronat nad Konkursem objęła Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości i Microsoft. Z kolei patronat medialny sprawują: Dziennik Warto Wiedzieć oraz Magazyn Gospodarczy FAKTY.

30 czerwca 2014 r. Prezydent RP podpisał Ustawę z dnia 9 maja 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja wprowadza zmiany w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) oraz w ustawie z dnia 8 listopada 2013 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1646). W myśl przyjętych założeń zmiany w ustawie o finansach publicznych służyć mają realizacji dwóch podstawowych celów. Po pierwsze, obniżeniu progów relacji kwoty państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto w tzw. mechanizmie korygującym reguły wydatkowej. Po drugie, doprecyzowaniu przepisów dotyczących zasad zastępczego ustalania budżetu jednostki samorządu terytorialnego przez regionalną izbę obrachunkową.

Na posiedzeniu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Starosta Łaski Cezary Gabryjczyk przypomniał o braku aktów wykonawczych do procedur związanych z wydawaniem kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych. - *System wydawania kart nie może działać prawidłowo. Brak jest aktów wykonawczych nowych przepisów, jak i oficjalnych wzorów kart oraz sposobów ich wydawania, a także sposobu pobierania opłaty* – mówił na posiedzeniu KWRiST Starosta Łaski.

Prezydent Bronisław Komorowski podpisał ustawę z dnia 5 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Podstawowa grupa proponowanych zmian odnosi się do zasad przeprowadzania egzaminu państwowego służącego sprawdzeniu kwalifikacji osób ubiegających się o przyznanie uprawnień do kierowania pojazdami. Ustawa ma na celu uregulowanie szeregu zagadnień związanych z funkcjonowaniem systemu uzyskiwania uprawnień do kierowania pojazdami, a przede wszystkim wskazanie ministra właściwego do spraw transportu jako sprawującego merytoryczny nadzór nad jakością pytań egzaminacyjnych używanych podczas części teoretycznej egzaminu państwowego. Reguluje także kwestie dotyczące wymogów stawianych instruktorom i wykładowcom prowadzącym zajęcia teoretyczne podczas szkoleń kandydatów na kierowców. Przepisy analizowanej ustawy mają służyć swego rodzaju reformie dotychczasowych regulacji.

31 lipca 2014 r. Kolejne spotkanie zespołu ds. orzekania tzw. okrągłego stołu w sprawie osób niepełnosprawnych poświęcone było zmianom w systemie orzekania o niepełnosprawności. Już na początku zebrania wiceminister polityki społecznej Jarosław Duda, pełniący funkcję pełnomocnika rządu ds. osób niepełnosprawnych, zaznaczył, iż w jego opinii obecne ułożenie systemu orzecznictwa w strukturze administracji samorządu powiatowego jest właściwe i życzyłby sobie, by tak pozostało. Zaznaczył jednak, iż jest to jego opinia, a spotkanie przedstawicieli strony rządowej i społecznej ma wygenerować ewentualne postulaty zmian, które następnie urząd pełnomocnika sformułuje w projekcie zmian prawnych. Po wystąpieniu wiceministra, naczelnik wydziału w biurze pełnomocnika Zbigniew Wasiak omówił podstawy, zasady oraz obowiązki podmiotów systemu orzeczniczego, na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Zmiany w Programie Budowy Dróg Krajowych. Rada Ministrów, na wniosek ministra infrastruktury i rozwoju, przyjęła 5 sierpnia zmiany w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015. Do Programu wprowadzone zostały nowe inwestycje i zmiany wykonawcze. Resort infrastruktury zapowiada, że wszystkie zadania drogowe, których realizacja nastąpi w nowym okresie programowania UE, znajdą się w nowym, kompleksowym programie drogowym, nad którego przygotowaniem ministerstwo obecnie pracuje.

27 sierpnia 2014 r. minister zdrowia Bartosz Arłukowicz przedstawił w Sejmie priorytety resortu na najbliższe miesiące. W swoim wystąpieniu minister podkreślił, że przepisy wprowadzające pakiety onkologiczny i kolejkowy wejdą w życie 1 stycznia 2015 r. Dzięki tym zmianom pacjenci onkologiczni mają być leczeni bez limitów i skuteczniej. Szybka terapia onkologiczna ma umożliwić nie tylko

rozpoczęcie leczenia w krótkim terminie, lecz także kompleksową opiekę nad pacjentami. Zwiększona ma zostać liczba badań, które będzie mógł zlecić lekarz rodzinny, a pacjenci mają uzyskać szybszy dostęp do lekarzy specjalistów. Minister poruszył również kwestię informatyzacji w ochronie zdrowia. Poinformował, że w 2015 r. będą wdrażane kolejne projekty. Zostaną wprowadzone elektroniczne karty specjalisty medycznego oraz karty pacjenta. Mają one usprawnić przepływ informacji dotyczących historii choroby, co ma także wpłynąć na polepszenie jakości opieki medycznej. Jednym z priorytetów Ministerstwa Zdrowia ma być także ustawa o leczeniu niepłodności. Po roku funkcjonowania programu „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego na lata 2013 – 2016” został opracowany projekt ustawy, która reguluje kwestie diagnostyki i leczenia niepłodności w Polsce. Minister zaznaczył, że trwają już prace nad projektem ustawy – obecnie zakończyły się konsultacje publiczne. Bartosz Arłukowicz zapowiedział także utworzenie Instytutu Geriatrii. - *Będzie to centrum opieki medycznej nad osobami starszymi* – poinformował. – *Chodzi o to, żeby wykształcić w Polsce odpowiednią liczbę geriatrów, a przede wszystkim – aby móc przeszkolić w jednym miejscu wszystkich tych lekarzy, którzy sprawują opiekę medyczną nad osobami starszymi.* Powstanie Instytutu ma umożliwić prowadzenie kompleksowych badań i terapii w dziedzinie geriatrii. Jest to szczególnie ważne w obliczu rosnących potrzeb związanych z opieką nad osobami starszymi.

Starosta Łaski, Cezary Gabryjczyk był moderatorem panelu „Restrukturyzacja szpitali powiatowych” podczas XXIV Międzynarodowego Forum Ekonomicznego i VIII Forum Regionów. W trakcie godzinnej dyskusji uczestnicy panelu prowadzili dyskusję nad tezą: Restrukturyzacja szpitali powiatowych to w ich obecnej sytuacji konieczność. Czy powiaty są jeszcze w stanie same dokonać zmian tak, by uratować szpitale, czy też jedynym rozwiązaniem jest ich prywatyzacja? Czy nie rodzi to zagrożenia podziału pacjentów na lepszych i gorszych? Jaką rolę w procesie powinien pełnić Narodowy Fundusz Zdrowia?

Ustawa z dnia 14 marca 2014 roku o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadziła obiektywne kryteria tworzenia i znoszenia sądów rejonowych. Zgodnie z tymi kryteriami począwszy od 1 stycznia będzie musiało być utworzonych 41 sądów rejonowych (skądinąd zniesionych z dniem 1 stycznia 2013 roku). Przywrócone będą Sądy Rejonowe w: Brzezinach, Chodzieży, Choszczynie, Dąbrowie Tarnowskiej, Działdowie, Gostyniu, Grajewie, Kamiennej Górze, Kościerzynie, Krasnymstawie, Krotoszynie, Leżajsku, Lwówku Śląskim, Łęczycy, Nakle nad Notecią, Nisku, Nowym Tomysłu, Obornikach, Oleśnie, Opatowie, Opolu Lubelskim, Pisz, Pleszewie, Przeworsku, Pułtusku, Rawiczu, Rawie Mazowieckiej, Rykach, Sierpcu, Słupcy, Sokołowie Podlaskim, Staszowie, Strzelcach Krajeńskich, Suchoj Beskidzkiej, Śremie, Tucholi, Wolsztynie, Wrześni, Wysokiem Mazowieckim, Złotowie i Zwoleniu. Nastąpi to na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie utworzenia niektórych sądów rejonowych.

Od 2016 r. budowa i przebudowa dróg gminnych i powiatowych ma być dofinansowywana z budżetu państwa w trybie rezerwy celowej. Tak zakłada opublikowany projekt nowelizacji ustawy o dochodach JST, przygotowany przez departament dróg i autostrad resortu infrastruktury i pilotowany przez wiceministra Zbigniewa Rynasiewicza. Projekt zakłada dofinansowanie inwestycji drogowych (budowy lub przebudowy dróg oraz skrzyżowań dróg lokalnych z krajowymi) zgodnie z art. 25 ustawy o drogach publicznych (Dz. U. z 2013 r, poz. 260 z zm.). W budżecie państwa zostanie utworzona rezerwa celowa. Pieniędźmi będzie dysponował minister właściwy ds. transportu. Zasady, określające kryteria podziału rezerwy mają być ustalane corocznie i opiniowane przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Interwencja ZPP w sprawie rozszerzenia katalogu pracodawców o centra kształcenia zawodowego i ustawicznego. Związek Powiatów Polskich postuluje podjęcie prac legislacyjnych w kierunku rozszerzenia katalogu pracodawców, o których mowa w art. 21 ust. 2b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych o centra kształcenia zawodowego i ustawicznego. Zgodnie z art. 62a ustawy o systemie oświaty organ prowadzący szkoły dla dorosłych, szkoły prowadzące kształcenie zawodowe lub placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3a, może je połączyć w zespół, zwany „centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego”, przy czym w skład centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego powinna wchodzić co najmniej jedna szkoła prowadząca kształcenie zawodowe.

Przyjęte stanowiska Zarządu ZPP

w sprawie braku zwiększenia dochodów własnych na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej
w sprawie ograniczenia kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze bezpieczeństwa żywności

Konwenty – wybrane stanowiska

9 czerwca 2014 r. – stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Śląskiego w sprawie zwrotu do centrali Narodowego Funduszu Zdrowia 200 mln zł.

10 czerwca 2014 r. – stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Wielkopolskiego w sprawie funkcjonowania sieci lokalnych Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w województwie wielkopolskim.

10 czerwca 2014 r. Pismo Konwentu Powiatów Województwa Wielkopolskiego w sprawie wyznaczenia terminu spotkania w celu omówienia utworzenia i reorganizacji siatki Centrów Kształcenia Praktycznego w Wielkopolsce.

14 lipca 2014 r. Stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Podkarpackiego w sprawie przeprowadzenia i podjętych rozstrzygnięć przez Narodowy Fundusz Zdrowia Podkarpackiego Oddziału Wojewódzkiego w Rzeszowie konkursach dotyczących przyznania kontraktów na lata 2014-2017 dla szpitalnych oddziałów dziennej rehabilitacji.

22 lipca 2014 r. Wystąpienie Przewodniczącego Konwentu Powiatów Województwa Wielkopolskiego do sekretarza stanu Jarosława Dudy, Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej. Temat wystąpienia: w związku z pojawiającymi się wątpliwościami interpretacyjnymi w zakresie zakwalifikowania utworzonych w trybie ustaw z dnia 7 września 2013 r. o systemie oświaty centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego jako pracodawcy. Konwent Powiatów Województwa Wielkopolskiego zwrócił się do ministra z wnioskiem dokonanie jednoznacznej wykładni prawnej tego przepisu, która usunie dotychczasowe wątpliwości w tej sprawie.

27 lipca 2014 r. Konwent Powiatów Województwa Podkarpackiego podczas lipcowego posiedzenia przyjął stanowisko w sprawie przeprowadzenia i podjętych rozstrzygnięć przez NFZ Podkarpackiego Oddziału Wojewódzkiego w Rzeszowie w konkursach dotyczących przyznania kontraktów na lata 2014-2017 dla szpitalnych oddziałów dziennej rehabilitacji.

20 sierpnia 2014 r. – stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Małopolskiego o podjęciu przez powiaty małopolskie współpracy z nowopowstałą organizacją „Fundacja Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie” oraz zarekomendował Zarządom Powiatów w województwie Małopolskim przystąpienie do takiej współpracy.

4 września 2014 r. – stanowisko-wniosek Konwentu Powiatów Województwa Lubuskiego o wstrzymanie egzekucji należności Skarbu Państwa wobec Powiatu Słubickiego.

8 września 2014 r. – Posiedzenie Konwentu Powiatów Województwa Dolnośląskiego. Program posiedzenia koncentrował się wokół tematu kontroli prawidłowości gospodarowania środkami publicznymi obejmującymi część oświatową subwencji ogólnej, w tym wykonywania obowiązków związanych z gromadzeniem danych stanowiących podstawę jej naliczenia w oparciu o sprawozdania Systemu Informacji Oświatowej.

Udział w procesie legislacyjnym: opinie, pytania, odpowiedzi

(z wyłączeniem projektów opiniowanych w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego)

Odbiorca	Dotyczy
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zawieszeniu spłat niektórych pożyczek i kredytów, zaciągniętych w związku z prowadzeniem gospodarstwa rolnego
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy do poselskiego projekt ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
Ministerstwo Sprawiedliwości	Odpowiedź ZPP w sprawie utworzenia niektórych sądów rejonowych
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy Kodeks wyborczy
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o referendum lokalnym
Kancelaria Prezydenta RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy Prawo o stowarzyszeniach
Ministerstwo Edukacji Narodowej	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu rozporządzenia w sprawie wymagań ochrony przeciwpożarowej, jakie musi spełniać lokal, w którym jest prowadzone przedszkole utworzone w wyniku przekształcenia oddziału przedszkolnego
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie rządowego projektu ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego
Ministerstwo Sprawiedliwości	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o świadczeniach o stanie majątkowym osób pełniących funkcje publiczne

Ministerstwo Zdrowia	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu Informacji o realizacji działań wynikających z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w 2013 roku
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o dodatkach mieszkaniowych
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy
Ministerstwo Edukacji Narodowej	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu danych gromadzonych w bazach danych oświatowych
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu uchwały zmieniającej uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia „Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015”
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie znaków i sygnałów drogowych
Sejm RP	Odpowiedź ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych

Zespoły i Komisja Wspólna – obrady stacjonarne

W okresie od 16 czerwca do 22 września odbyło się 18 posiedzeń Zespołów i plenarnych posiedzeń Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

Ważniejsze pisma kierowane do jednostek samorządu terytorialnego

Nadawca/Odbiorca	Dotyczy
Miasto Piła	Gmina Przyjazna Rowerzystom – przyznanie nagrody Prezesa Zarządu Związku Powiatów Polskich dla za laureata konkursu
Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej	Odpowiedź ZPP na pytania dotyczące ustawy Prawo o ruchu drogowym

Starostowie, Prezydenci Miast na prawach powiatu	Ankieta w sprawie realizacji zadania dotyczącego rzeczy znalezionych
Starostwa Powiatowe i Miasta na prawach powiatu	Ankieta w sprawie obsługi prawnej starostw powiatowych/urzędów miast na prawach powiatu (stan obecny i oczekiwania)
Starostwa Powiatowe i Miasta na prawach powiatu	Ankieta w sprawie realizacji programów zdrowotnych dotyczących szczepień przeciwko grypie
Starostwo Powiatowe w Namysłowie	Pismo w sprawie realizacji przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności zadania wydawania kart parkingowych
Starostwo Powiatowe w Starogardzie Gdańskim	Przekazanie informacji otrzymanej z Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju na pismo ZPP w sprawie rozszerzania "Programu Budowy Dróg Krajowych na latach 2011-2015"
Starostwo Powiatowe w Białymstoku	Odpowiedź na pismo w sprawie realizacji zadań publicznych w drodze bezprzetargowego zlecenia zadań publicznych w drodze bezprzetargowego zlecenia przez gminy zadania własnym spółkom komunalnym "in house"
Starostwo Powiatowe w Belchatowie	Odpowiedź na pismo w sprawie darowizn rodzin zastępczych dla swoich podopiecznych
Starostwo Powiatowe w Jaśle	Odpowiedź na prośbę Starosty o zajęcie stanowiska czy w aktualnym stanie prawnym członkowie zarządu mogą być powołani do udziału w pracach komisji konkursowej w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki, dla której organem prowadzącym jest powiat.

Inne pisma w sprawach istotnych dla powiatów

Odbiorca	Dotyczy
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Zgłoszenie przedstawiciela do Pre-komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
KWRiST, Sejm RP, Organizacje pozarządowe	Stanowisko Związku Powiatów Polskich w sprawie ograniczenia kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze bezpieczeństwa żywności
Ministerstwo Skarbu Państwa	Pismo ZPP w związku z odpowiedzi Ministerstwa Skarbu Państwa na stanowisko Konwentu Wielkopolskiego w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej pomocy finansowej dla powiatów pozbawianych własności nieruchomości
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Pismo ZPP w sprawie Komunikatu Komisji Europejskiej "Miejski wymiar polityki EU - kluczowe elementy agendy miejskiej UE"
Minister Pracy i Polityki Społecznej	Pismo ZPP w sprawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
Minister Sprawiedliwości	Pismo ZPP w sprawie utworzenia Sądu Rejonowego w Ostrzeszowie

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	Pismo ZPP w sprawie Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju	Uwagi ZPP do projektu Krajowych wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020
Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	Zgłoszenie przedstawicieli do Rady Użytkowników ePUAP i Rady Cyfryzacji

Inne aktywności

23 czerwca 2014 r. Konferencja w Sejmie (przew. Piotr Zgorzelski) „Dotacje z budżetu JST – stan obecny i kierunki pożądaných zmian”.

23 czerwca 2014 r. Robocze spotkanie dotyczące współpracy z przedstawicielami „IKKU” Centrum Kształcenia Ustawicznego w Inżynierii Komunikacyjnej (Ludomir Szubryt, Prezes Zarządu, prof. Roman Nagórski, Przew. Rady Programowej, Jan Litwiński, Dyr. Polskiego Kongresu ITS).

26 czerwca 2014 r. Końcowe seminarium uzgodnieniowe Architektura Prawa Przestrzennego RP.

1 lipca 2014 r. Posiedzenie Rady Użytkowników ePUAP - wyznaczanie kierunków dalszych prac.

3 lipca 2014 r. Uczestnictwo w debacie dotyczącej roli instytucji finansowych we wspieraniu lokalnych społeczności.

9 lipca 2014 r. Na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka Prezes TK przedstawił informację dotyczącą istotnych problemów wynikających z działalności i orzecznictwa TK, poruszając również zagadnienia dotyczące jst.

9 lipca 2014 r. Seminarium w Senacie „Doświadczenia ustawodawcze Polski i Kazachstanu w zakresie polityki samorządowej i mniejszości narodowych”.

10 lipca 2014 r. Rozpoczęcie prac sejmowych nad problematyką janosikowego. W pracach uczestniczą aktywnie przedstawiciele ZPP. Tego samego dnia na posiedzeniu połączonych komisji: Edukacji i Samorządu Terytorialnego przy obecności przedstawiciela ZPP odrzucono dwa projekty niekorzystnych dla jst zmian w Karcie Nauczyciela.

15 lipca 2014 r. Spotkanie dotyczące org. Konkursu „Innowacyjny Samorząd” z Prezes PARP Bożeną Lubińską-Kasprzak i dyr. Marcinem Marjańskim PARP.

21 lipca 2014 r. Spotkanie dotyczące współpracy w organizacji konferencji z Jackiem Pierzyńskim, Prezesem Zarządu BOŚ Invest Management Sp. z o.o.

22 lipca 2014 r. Senacka Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji zaopiniowała ustawę o petycjach. Zasygnalizować należy, że w toku wcześniejszych prac aktywnie uczestniczył przedstawiciel ZPP (co pozwoliło na uniknięcie najpoważniejszych błędów). Jednocześnie przedstawiciel wnioskodawców senator Augustyn publicznie złożył podziękowanie ZPP za aktywne włączenie się w prace nad ustawą

23 lipca 2014 r. Na połączonych posiedzeniach Komisje: ds. Kontroli Państwowej oraz Samorządu Terytorialnego wysłuchały sprawozdania z działalności RIO i z wykonania budżetów JST w 2013 roku 30 lipca 2014 r. Przyszły rok rokiem samorządności. Prezydent Bronisław Komorowski chciałby, aby przyszły rok - jak powiedział - był rokiem refleksji i dumy z okazji 25-lecia polskiej samorządności. Prezydent spotkał się w Belwederze z samorządowcami, tworzącymi komitet obchodów 25-lecia samorządności, przypadającego w 2015 roku, w rocznicę uchwalenia ustawy o samorządzie

terytorialnym. Związek Powiatów Polskich reprezentowali Członek Zarządu ZPP, Starosta Łaski Cezary Gabryjczyk oraz Dyrektor Biura ZPP Rudolf Borusiewicz.

6 sierpnia 2014 r. Spotkanie dotyczące współpracy w organizacji konferencji z Jackiem Pierzyńskim, Prezesem Zarządu BOŚ Invest Managment Sp. z o.o.

20 sierpnia 2014 r. Spotkanie z Łukaszem Bilskim Prezesem Zarządu Świętokrzyskiego Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o. uzgodnienie udziału ZPP w Konferencji w październiku br.

27 sierpnia 2014 r. Posiedzenie Jury Konkursu PTTK „Gmina przyjazna rowerzystom”.

28 sierpnia 2014 r. Uroczyste Zakończenie Konkursu „Modernizacja Roku 2013”, Zamek Królewski, wręczenie nagrody ZPP.

3 września 2014 r. Spotkanie z Tomaszem Horbowskiem dot. współpracy z Mołdawią.

5 września 2014 r. Posiedzenie Zespołu ds. Przygotowania Administracji Rządowej do Zniesienia Obowiązku Meldunkowego.

8 września 2014 r. Posiedzenie Komisji ds. Polityki Senioralnej, Rady Działalności Pożytku Publicznego.

8-9 września oraz **16 września 2014 r.** Wizyta studyjna na Dolnym Śląsku poświęcona ustaleniu możliwości wsparcia powiatów w ich problemach z koniecznością zwrotu subwencji oświatowej pobranej w nadmiernej wysokości. Problem był następnie tematem prac Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu.

9 września 2014 r. Uroczysta Konferencja z okazji Jubileuszu 25-lecia uchwalenia Ustawy o geodezji i kartografii, Sejm.

9 września 2014 r. Spotkanie Prezesa Marka Tramś, Piotra Lecha, Rudolfa Borusiewicza z przedstawicielami WINCOR NIXDORF dotyczące projektu montażu opłatomatów w urzędach i wdrożenia systemu modyfikacji wszelkich rozliczeń podatkowych i opłat (rekomendacja przedsięwzięcia – Starosta Stanisław Kubel)

10 września 2014 r. Kilka wydarzeń w parlamencie: przyjęcie projektu nowelizacji ustawy o finansach publicznych wprowadzającego konsolidację zarządzania wolnymi środkami w sektorze publicznym (dzięki interwencji ekspertów ZPP na etapie prac w KW wyłączono z tego zakresu jednostki samorządu) oraz przełamanie impasu w sprawie projektu ustawy o rzeczach znalezionych (wprowadzone zostaną daleko idące zmiany ułatwiające nam realizację tego zadania).

16 września 2014 r. Debata "Czy przepisy antykorupcyjne nie ograniczają zbyt restrykcyjnie pełnienia funkcji w organach jednostek samorządu terytorialnego?" Zebrani, w tym Jerzy Stępień, udzielili odpowiedzi twierdzącej.

16 września 2014 r. Posiedzenie organizacyjne dotyczące organizacji Konkursu Pro Publico Bono.

17 września 2014 r. Posiedzenie Rady Nadzorczej Fundacji Partnerstwo dla Środowiska, Kraków.

18 września 2014 r. Konferencja „25-lecie Samorządu Terytorialnego”, Senat RP.

18 września 2014 r. XI Ogólnopolska Konferencja Stowarzyszenia KIEROWCA.PL. W imieniu Prezesa ZPP Marka Tramś uczestniczył Grzegorz Kubalski.

23 września 2014 r. Seminarium inauguracyjne projektu „Optymalizacja kosztów energii elektrycznej w jednostkach samorządu terytorialnego” organizowane wspólnie ze Związkiem Miast Polskich i przy uczestnictwie Związku Powiatów Polskich, Warszawa.

Posiedzenie plenarne Komisji Wspólnej w dniu 24 września było inauguracją obu współprzewodniczących. Ze strony samorządowej funkcję tę objął Cezary Gabryjczyk, starosta łaski, przedstawiciel Związku Powiatów Polskich, ze strony rządowej – nowy Minister Administracji i Cyfryzacji Andrzej Halicki.

Ze względu na sierpniową przerwę w obradach porządek obrad był bardzo obszerny – obejmując zaopiniowanie przeszło 50 aktów normatywnych. Z najważniejszych należy wymienić:

- pakiet rozporządzeń dotyczących reformy sieci sądownictwa powszechnego poprzez przywrócenie części zlikwidowanych w ramach tzw. reformy Gowina. Rozporządzenia te zostały ocenione negatywnie ze względu na fakt, że obejmowały jedynie te sądy, które spełniają obligatoryjne kryteria utworzenia (łącznie 41). Tymczasem zgodnie z kryteriami fakultatywnymi określonymi w Prawie o ustroju sądów powszechnych możliwe jest utworzenie dalszych 20 sądów. Związek Powiatów Polskich poprzez swojego przedstawiciela w Komisji Piotra Lecha, starosty milickiego wyraził oczekiwanie, że wszystkie te sądy zostaną uwzględnione;
- pakiet aktów wykonawczych dotyczących gospodarki odpadami. W tym zakresie istotniejsza niż sam projekt była kwestia poniesiona przez Jana Grabkowskiego, wiceprezesa ZPP dotycząca koniecznych zmian w prawie regulującym sposób postępowania z odpadami niebezpiecznymi. Obecny stan prawny, w szczególności brak obligatoryjnych zabezpieczeń wnoszonych przez przedsiębiorców, prowadzi do nadużyć. Przedstawiciel Ministra Środowiska wskazał, że dostrzega problem – będzie on jednak przedmiotem dalszych uzgodnień;
- wprowadzenie zmian do projektu ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych i ustawy – Ordynacja podatkowa jednoznacznie chroniących sektor samorządowy przez utratą dochodów na poziomie 0,5 mld zł rocznie. Należy podkreślić, że nastąpiło to dzięki skutecznej interwencji przedstawiciela Związku Powiatów Polskich na posiedzeniu Zespołu ds. Systemu Finansów Publicznych.

Wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów w Biurze ZPP

Na okres sprawozdawczy przypadła także gruntowna modernizacja systemu funkcjonowania Biura Związku Powiatów Polskich. Wykonując uchwałę Zarządu Związku Powiatów Polskich dokonano jakościowej zmiany funkcjonowania Biura poprzez zmianę sposobu pracy. Dotychczasowy, tradycyjny system obiegu dokumentów papierowych został zastąpiony systemem elektronicznych, tzw. e-obiegiem. Przychodzące do Biura ZPP dokumenty są przetwarzane w postaci elektronicznej. System jest dopasowany do specyfiki zadań stowarzyszenia i pomaga pracownikom Biura w codziennym wypełnianiu obowiązków. Na przykład do Biura wpływa pismo, które jest skanowane i przesyłane siecią elektroniczną do osób, które zajmują się takim rodzajem spraw. Osoby te wykonują wszystkie przewidziane procedurą czynności. Elektroniczny system obiegu dokumentów usystematyzował załatwianie spraw, ułatwił kontrolę poszczególnych działań i znacznie przyspieszył procesy podejmowania decyzji i przekazywania ich zainteresowanym.

Pilotaż wdrożenia produktów teleinformatycznych OFFICE 365

Związek Powiatów Polskich od wielu lat był aktywny w licznych obszarach, związanych z szeroko rozumianym wykorzystywaniem technologii teleinformatycznych dla wsparcia działań administracji samorządowej. Kilka lat temu ZPP wspólnie z ZMP podpisały z Microsoft Polska strategiczne porozumienie ramowe.

W ramach wcześniej zawartego porozumienia ZPP uzyskał możliwość przeprowadzenia pilotażowego wdrożenia najbardziej obecnie rozpowszechnionego pakietu produktów teleinformatycznych OFFICE 365, wspierającego komunikację grupową, wymianę dokumentów i pracę biurową. Zaczynamy od naszego Biura ZPP. Celem pilotażu jest, oprócz usprawnienia pracy organów ZPP (Zarząd, Komisja Rewizyjna) i przyspieszenia wymiany ważnych informacji w ramach Związku, także usprawnienie i ułatwienie pracy Biura ZPP.

Efektom dodatkowym będzie możliwość uzyskania w ramach planowanych szkoleń i pilotażowych wdrożeń wiedzy na temat warunków i możliwości wykorzystywania przez samorządy lokalne potrzebnych im usług teleinformatycznych w modelu „chmury obliczeniowej”. Docelowo ma to być system pracy nie tylko Biura, ale całego Stowarzyszenia.